

ISSN: 2146-1961

Torunoğlu, H., Ünal, M.&Karabay, E. (2021). Bilim ve Sanat Merkezleri İngilizce Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Dayalı Olarak İncelenmesi, *International Journal of Eurasia Social Sciences (IJOESS)*, 12(44), 278-292.

DOI:http://dx.doi.org/10.35826/ijoess.2892

Makale Türü (ArticleType): Araştırma Makalesi

BİLİM VE SANAT MERKEZLERİ İNGİLİZCE ÖĞRETİM PROGRAMININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE DAYALI OLARAK İNCELENMESİ

Hayriye TORUNOĞLU

Öğretmen, Yusuf Demir Bilim ve Sanat Merkezi, Kırşehir, Türkiye, hayriyetorunoglu@gmail.com
ORCID: 0000-0003-0802-6929

Menderes ÜNAL

Doç. Dr., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Kırşehir, Türkiye, menderesunal@gmail.com
ORCID: 0000-0001-9439-3308

Ersoy KARABAY

Dr. Öğr. Üyesi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Kırşehir, Türkiye, ekarabay@gmail.com
ORCID: 0000-0002-9499-2009

Gönderim tarihi: 17.02.2021

Kabul tarihi: 22.05.2021

Yayın tarihi: 14.06.2021

Öz

Bu çalışmanın amacı Bilim ve Sanat Merkezlerinde uygulanmakta olan İngilizce öğretim programını uygulayıcıları olan İngilizce öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda incelemektir. Çalışma betimsel bir durum çalışmasıdır. Nitel veri toplama tekniklerinden görüşme tekniği ile veri toplama işlemi gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri Bilim ve Sanat Merkezi'nde (BİLSEM) görev yapmakta olan gönüllü İngilizce öğretmenlerinden görüşme yolu ile elde edilmiştir. Amaçlı örneklem tekniklerinden maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılarak oluşturulan çalışma grubunda 12 İngilizce öğretmeni yer almıştır. Araştırma kapsamında İngilizce öğretim programı kazanımlar, içerik, öğretme-öğrenme süreci ve değerlendirme boyutlarıyla değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler Nvivo 11 programına aktararak içerik analizi yapılmıştır. Öğretmen görüşlerine dayalı olarak elde edilen bulgular incelendiğinde kazanımların ve içeriğin öğrenci seviyelerine uygun olmadığı, uygulanmakta olan etkinlik kitabının güncellenmesi gerektiği, önerilen yöntem ve tekniklerin yeterli olduğu sonucuna varılmıştır. Bununla birlikte değerlendirme ölçeklerinin yeterli olmadığı ve zenginleştirilmesi gerektiği ortaya çıkmıştır.

Anahtar kelimeler: Bilim ve Sanat Merkezi, İngilizce öğretim programı, özel yetenekli öğrenci

THE ANALYSIS OF THE ENGLISH LANGUAGE TEACHING PROGRAM OF SCIENCE AND ART CENTERS BASED ON TEACHERS' VIEWS

ABSTRACT

The aim of this study is to examine English curriculum in Science and Art Centers according to the views of English language teachers who are the practitioners of the programme. The study is a descriptive case research. Using collection. Data collection was carried out through interview technique which is one of the qualitative data techniques. The research data were obtained through interviews from voluntary English teachers working in Science and Art Center (SAC). 12 English teachers took part in the study group, which was formed by using maximum diversity sampling. The English curriculum was evaluated in terms of outcomes, content, teaching-learning process and evaluation dimensions. Content analysis was performed by transferring the obtained data to Nvivo 11. When the findings obtained on the basis of teachers' opinions were examined, it was concluded that the outcomes and content were not suitable for student levels, the activity book being applied should be updated, and the suggested methods and techniques were sufficient. It was also revealed that the assessment scales were not sufficient and should be enriched.

Keywords: Science and Art Center, English curriculum, gifted student

GİRİŞ

Her toplum kendi varlığını devam ettirebilmek için sahip olduğu kültürüne uygun insan yetiştirmek ister. Bu nedenle eğitim bir toplumun gelişimi için gerekli olan en önemli araçlardan biri olarak görülmektedir (Güçlü, 2015). Eğitim yoluyla kendini tanıyan, potansiyellerini gerçekleştirebilecek bireyler yetiştirilebilir. Günümüzde eğitim, bireysel farklılıkları önemsemekte ve bireylerin sahip oldukları ilgi ve yetenekleri ortaya çıkarmayı hedeflemektedir. Özel yetenekli olarak adlandırılan ve akranlarından farklı özellikler sergileyen öğrenciler eğitim dünyasında farklı bir grup olarak ele alınmaktadır.

Akranlarından zihinsel ve yetenek alanlarında daha yüksek bir performans sergileyen ya da sergileme potansiyeline sahip bireyler üstün zekâlı veya üstün yetenekli olarak tanımlanmaktadır (Chan, 2001; MEB, 2013; Coleman, Micko & Cross, 2015). Üstün yetenekli çocuk, Milli Eğitim Bakanlığı Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesinde (2007), “zekâ, yaratıcılık, sanat, liderlik kapasitesi veya özel akademik alanlarda yaşitlarına göre yüksek düzeyde performans gösterdiği uzmanlar tarafından belirlenen çocuk/öğrenci” şeklinde tanımlanmaktadır. Çağlar ise (2004), üstün zekâlı çocukların yaşitlarına göre daha çekici, daha sağlıklı ve uzun ömürlü olduklarını ifade etmekte; üstün zekâlı çocukların fiziksel özellikler yönünden de normal çocuklardan daha ağır ve uzun doğduklarını, her yaşta fiziksel gelişimlerinin yaşitlarına göre daha üstün olduğunu, erken konuştuklarını ve erken yürüdüklerini belirtmektedir.

Renzulli (1986), üstün zekânın bireyin sahip olduğu üç temel öge arasındaki etkileşimin sonucunda oluştuğunu ifade etmiştir. Bu üç temel öge; genel ve özel yetenek alanlarının gelişiminde ortalamanın üstünde olmak (yetenek), üstün yaratıcılık düzeyi göstermek, sorunların çözümüne ırsak düşünme boyutu ile yaklaşmak (yaratıcılık), yüksek görev anlayışı olarak da adlandırılan, kendini ele aldığı konuyu tamamlamaya adanma ve bu konuda yüksek güdülenmeye sahip olma (güdülenme) olarak sıralanmaktadır. Genel yetenek alanında üstün olma sözel ve sayısal akıl yürütme, geniş bir sözcük dağarcığına sahip olma, güçlü bir belleğe sahip olma ve soyut düşünmeyi içerir. Odaklanılan bir alanda çalışma süresince yüksek motivasyona sahip olma ve hedefini gerçekleştirmede sabırlı ve azimli bir şekilde çalışma becerileri ise özel yetenek alanı dâhilindedir. Özel yetenekli bir birey olabilmek için gereken ikinci öge yaratıcılık ise, bireyin hızlı, özgün ve esnek düşünebilmesini kapsamaktadır. Güdülenme alanında özel yetenekli olma ise, bireyin üstlendiği bir görevi başlangıçtan sonuca kadar kararlılıkla ve başarıyla yerine getirebilmesini sağlayacak güdülenmeye sahip olmasını içerir.

Özel yetenekli çocukları fark etmek için onların sahip olduğu farklılıkları gözlemleyebilmek önemli görülmektedir. Özel yetenekli çocuklar akranları ile karşılaştırıldığında karmaşık durumları onlara göre daha hızlı anlayabilirler ve konuyu en ince detaylarıyla öğrenebilirler. Sahip oldukları ilgi alanları çok farklı olabilir ve akranlarına göre farklı alanlara yönelebilirler. Araştırmaları derinlemesine yaparlar ve bunun için zamana gereksinim duyarlar. Fikirleri yönlendirirler, birbirleriyle bağlantısız görülen kavramlara ilişkin genellemelerde bulunur ve kışkırtıcı sorular sorabilirler (Bildiren, 2013). Özel yetenekli bireyler ile ilgili yapılan tanımlara bakıldığında, özel yetenekli kabul edilmek için yüksek zekâ testi puanlarına sahip olmanın yanı sıra, bu bireyler aynı zamanda akranlarına göre daha hızlı öğrenen, motivasyonları yüksek, günlük hayatta karşılaştıkları sorunlar

karşısında problem çözme becerisine sahip olan ve yaratıcı bireyler olarak da değerlendirildikleri söylenebilir. Birçok alanda farklılık gösteren özel yetenekli bireylerin sahip oldukları fiziksel, zihinsel ve yetenek özellikleri ele alındığında bu bireylerin eğitimi de farklı uygulamalar gerektirmektedir. Özel yetenekli öğrenciler, diğer öğrencilerden daha hızlı öğrendikleri için okulda aldıkları eğitimi sıkıcı buldukları için derslere karşı ilgileri azalmaktadır (Ataman, 2003).

Günümüzde özel yeteneklilerin kendilerine uygun eğitimi almaları için Bilim ve Sanat Merkezleri (BİLSEM) faaliyet göstermektedir. İlki 1995 yılında Ankara’da açılan BİLSEM’lerin sayısı 140’a ulaşmıştır. BİLSEM, özel yetenekli çocukların bilim ve sanat alanında eğitim almaları amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı’nın Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulmuştur. Bu merkezler çocukların hem bilim hem de sanat alanında eğitim aldıkları kurumlar olmuştur (MEB, 2001). Bağımsız eğitim kurumları olan BİLSEM’lerde okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim çağındaki özel yetenekli öğrencilerin tanınması ve yetenek alanlarına uygun eğitim almaları ile ilgili çalışmalar yürütülmektedir (MEB, 2007). Öğrencinin BİLSEM’e seçilmesi sürecinde, genel yetenek ve özel becerilere ağırlık verilmiştir. Bu modelin hem bireysel hem de sosyal boyutu vardır. Bu kurumlar, gerçek problemlerden hareketle öğrencilerin problem çözme becerilerini geliştirecek etkinliklerin ve projelerin sunulduğu ortamlardır (Akarsu, 2004).

BİLSEM’de uygulanan programla özel yetenekli öğrencilere okul dışındaki zamanlarında eğitim verilmesi planlanmıştır. Bu model, öğrenciyi sosyal ortamından koparmadan zenginleştirme sağlaması yönüyle ilgi çekmiştir. Öğrenciler okul yaşamlarından ayrıştırmadan, okul saatlerine uygun şekilde hazırlanan ders programlarıyla eğitim alabilmektedirler. Böylece öğrencilerin okul eğitimlerine devam ederken bir yandan da yeteneklerini fark etmeleri ve bu yeteneklerinin geliştirilmesine yönelik eğitim almaları sağlanmaktadır. Öğrenciler BİLSEM eğitimleri boyunca üç programı tamamlamak zorundadırlar. Destek Eğitimi, Bireysel Yetenekleri Fark Etme ve Ettirme (BYF) ve Özel Yetenekleri Geliştirme (ÖYG) olarak adlandırılan bu programlar farklı amaçlara sahiptirler. Güçlü ve Şahan’a (2019) göre de yabancı dil öğretiminin sözkonusu amaçlarının belirlenmesi, belirlenen amaçlara ve öğrenci düzeyine uygun ortamların oluşturulması hedeflenen başarıya ulaşmada en önemli unsur olarak görülmektedir. Bu bağlamda programlarda uygulanan İngilizce programı da her dönem de farklı bir amaca hizmet edecek şekilde düzenlenmekte ve uygulanmaktadır.

Yabancı dil eğitimi destek döneminde hem özel yetenek hem de zihinsel yetenek alanı öğrencilerine, kurum kültürü ve biz bilinci oluşturmak, yabancı dili sevdirmek amacıyla yapılmaktadır. Bireysel Yetenekleri Fark Ettirme Dönemi (BYF) ile birlikte bu öğrenciler yetenekleri doğrultusunda alanlara ayrıldıktan sonra ÖYG ve Proje dönemleriyle bireysel programlarına devam etmektedirler. Yabancı dil olarak İngilizce öğretiminde önemli görülen noktalardan biri üstün yetenekli öğrencilere; kabul edildikleri, yaratıcı ve eleştirel fikirlerini destekleyen, zorlayıcı ve karmaşık görevler içeren, bireysel çalışmalara açık, öğrencilerin ilgilerine ve öğrenme biçimlerine uygun öğrenme ortamlarının sunulması gerekliliğidir (Watters & Diezmann; 2003). BİLSEM’lerde uygulanan İngilizce programında etkinlikler arası bağlantı mevcut değildir ve bağlantı sağlamak için öğrencilerin

ilgilerine göre çeşitli etkinlikler seçilebilmektedir. Böylece öğretmenler öğrencilerinin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda hareket edebilmektedir.

Bilim ve Sanat Merkezleri için hazırlanan İngilizce dersi çerçeve öğretim programı ile üstün zekâlı ve özel yetenekli öğrencilere yabancı dil eğitimi verilmesi amaçlanmaktadır. Programın çerçeve program niteliği taşıması nedeni ile uygulanmasında esnek davranılmakta ve öğretmenlerden öğrencilerinin ilgi ve ihtiyaçlarına göre hareket etmeleri beklenmektedir. Literatürde özel yetenekli öğrencilerin yabancı dil öğrenimini farklı açılardan incelemiş olan birçok çalışma (Al-Khasawneh & Al-Omari, 2015; Akçayoğlu, 2011; Ateş, 2019; Beşkardeş, 2007; Bulut, 2010; Güllühalı, 2019; Okan & İspınar, 2009; Sayı, 2013; Trayer, 1991; Yunus, Suleiman, Kamarulzaman & Ishak, 2013) mevcuttur. Ancak BİLSEM İngilizce programının uygulayıcıları olan İngilizce öğretmenlerinin uyguladıkları programı değerlendirdiği bir çalışma daha önce yürütülmemiştir.

Bu bağlamda BİLSEM İngilizce öğretim programının değerlendirilmesi ve güçlü ve zayıf yönlerinin ortaya konması önemli görülmektedir. Çalışmanın amacı BİLSEM’lerde uygulanan İngilizce programını, programın uygulayıcıları olan İngilizce öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda çok boyutlu olarak değerlendirmektir. Bu amaçla programın boyutları olan kazanımlar, içerik, öğrenme-öğretme süreci ve değerlendirmeye ilişkin öğretmen görüşleri alınmıştır. Bu doğrultuda görüşler incelenerek programın işlevselliği değerlendirilmiş, güçlü ve zayıf yönleri ortaya konulmuştur. Literatür incelendiğinde, İngilizce programını değerlendirmeye yönelik benzer bir çalışma bulunmadığından çalışmanın sonuçları bu konuda yapılacak çalışmalara yol gösterici bir nitelik taşıyacaktır. Çalışmanın alt problemleri şu şekilde sıralanmaktadır:

1. BİLSEM İngilizce öğretim programının kazanım boyutuna yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?
2. BİLSEM İngilizce öğretim programının içerik boyutuna yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?
3. BİLSEM İngilizce öğretim programının öğrenme-öğretme boyutuna ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?
4. BİLSEM İngilizce öğretim programının ölçme ve değerlendirme boyutuna ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?
5. Öğretmenlerin BİLSEM İngilizce öğretim programına yönelik önerileri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Çalışma betimsel bir araştırma olup durum çalışma deseni benimsenerek tasarlanmıştır. Nitel araştırmada durum çalışması, bir olayın yoğun bir şekilde çalışılmasıyla ilgilidir (Glesne, 2012). Bu çalışmada durum çalışması yaklaşımı benimsenmiş olup, görüşme yolu ile veri toplama işlemi gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri BİLSEM’de görev yapmakta olan İngilizce öğretmenlerinden görüşme yolu ile elde edilmiştir. Görüşmelerde gönüllülük ilkesi esas alınarak, görüşme yapmaya istekli öğretmenlerin katılımı sağlanmıştır.

Çalışma Grubu

Bilim ve Sanat Merkezleri'nde uygulanmakta olan İngilizce öğretim programının ele alındığı çalışmada, uygulanan programa ilişkin görüşler 2019-2020 eğitim öğretim yılında bu kurumlarda görev yapmakta olan İngilizce öğretmenlerinden alınmıştır. Uygulama öncesinde araştırma izni ve etik kurul onayı alınmıştır.

Çalışma grubu örnekleme yöntemlerinden amaçlı örnekleme yoluyla belirlenmiştir. Amaçlı örnekleme yöntemleri birçok durumda olgu ve olayların ortaya çıkarılmasında ve açıklanmasında faydalı olabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Amaçlı örneklem tekniklerinden maksimum çeşitlilik kullanılarak oluşturulan çalışma grubunda 12 İngilizce öğretmeni yer almıştır. Maksimum çeşitliliğe dayalı olan örnekleme yönteminin iki türlü yararından bahsedilebilir. Bunlardan ilki örnekleme ilişkin her durum kendine özgü boyutlarıyla derinlemesine tanımlanabilir. Diğer ise farklı özellik gösteren durumlar arasında ortaya çıkabilecek ortak kategoriler belirlenebilir (Patton, 1987). Bu bağlamda görev yaptıkları bölgelerin sahip olduğu farklı olanaklar, çalışma koşulları göz önünde bulundurularak, yedi coğrafi bölgeden İngilizce öğretmenleri ile görüşmeler yapılmıştır. Böylece probleme katkı sunacak bireylerin çeşitliliği maksimum düzeyde sağlanmıştır. Görüşmeye katılan öğretmenler Kayseri, Mersin, Muğla, Sakarya, Kocaeli, Balıkesir, Zonguldak, Gaziantep, Ankara, Erzurum, Kastamonu ve Kütahya illerinde BİLSEM'lerde görev yapmaktadırlar. Öğretmenlerin 7'si kadın, 5'i erkektir.

Veri Toplama Aracı

Çalışmada araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu yaklaşımı, görüşme esnasında incelenecek bir sorular veya konular listesini içerir. Görüşmeci incelemeyi planladığı konulardan sapmadan, önceden hazırlamış olduğu soruları sormanın yanı sıra, bu soruları daha fazla detaylandırmak için farklı sorular da sorabilme imkânına sahiptir (Yıldırım & Şimşek, 2013). Bilim ve Sanat Merkezlerinde uygulanmakta olan İngilizce programını tüm boyutlarıyla irdelemeyi ve değerlendirmeyi amaçlayan bu çalışmada açık uçlu sorular sorularak konu derinlemesine incelenmeye çalışılmıştır. Görüşme formu birincisini kişilerin demografik bilgilerinin istendiği kişisel bilgiler bölümü ve ikincisini ise görüşme sorularının oluşturduğu toplam iki bölümden oluşmaktadır.

Veri toplama aracının geliştirilme sürecinde ilk olarak araştırma konusuna ilişkin literatür taraması yapılarak, araştırmacının, amaç, problem ve alt problemleri tanımlamaya çalışılmıştır. Ardından araştırmacı tarafından taslak görüşme formu oluşturulmuştur. Taslak formda yer alan sorular BİLSEM İngilizce programını tüm boyutlarıyla (kazanım, içerik, öğrenme yaşantıları ve değerlendirme) ele alacak şekilde hazırlanmıştır.

Verileri kategorilere ayırmada nitel araştırmalarda geçerlik / inanırılık, güvenirlik / tutarlılık ve genellenebilirlik / nakledilebilirlik ilkelerini gerçekleştirebilmek için uzman görüşlerine başvurulmuştur. Araştırmada kullanılan görüşme formunun geliştirilmesinde alan yazın taramasının ardından, hazırlanan form "uygun", "uygun değil" ve "düzeltilmesine yönelik görüşünüz" şeklinde seçeneklerlelenerek uzman görüş formu oluşturulmuştur. . Hazırlanan form, biri ölçme, ikisi eğitim bilimleri ve diğer ikisi de BİLSEM'de görev yapan İngilizce öğretmenleri

olmak üzere toplam beş uzmanın görüşüne sunulmuştur. Böylece hem maddeleri kapsam geçerliği hem de alt problemler, problemlerin konu ile ilişkiliği, ifade edilişi, sıralaması ve benzeri boyutlar ile ilgili uzmanlardan görüşleri alınmıştır. Uzmanlardan gelen dönütler doğrultusunda yönerge ve maddelerin açık ve anlaşılabilirliği sağlanmıştır. Ardından gerekli düzeltmeler yapılarak bir İngilizce öğretmeni ile pilot görüşme gerçekleştirilmiştir. Pilot uygulama sonrasında görüşme formu yeniden düzenlenmiş ve forma son hali verilmiştir.

Çalışma için Ahi Evran Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kuruluna etik kurul onayı için başvuru dilekçesi verilmiş ve onay alınmıştır (2020/5). Görüşmeler katılımcılardan onam alındıktan sonra uygulanmıştır.

Verilerin Analizi

Görüşmeler 2019-2020 eğitim öğretim yılı içerisinde gerçekleşmiştir. Elde edilen veriler Nvivo11 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Veriler içerik analizi yöntemlerinden kategorisel analiz yoluyla analiz edilmiştir. İçerik analizinde ulaşılan kavramların belirli kriterler altında sınıflandırılması kategorisel analiz olarak adlandırılmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2013). Bu çalışmada, içerik analizi sırasında saptanan görüşler, öğretmenlerin yükledikleri anlamlar göz önünde bulundurularak belirli temalar halinde açıklanmıştır. Nitel araştırmalarda içerik analizi sürecinde verilerin kodlanması, temaların bulunması, kodların ve temaların düzenlenmesi ve bulguların tanımlanması ve yorumlanması aşamaları izlenir (Yıldırım & Şimşek, 2013).

Verilerin analizi için öncelikle katılımcılardan elde edilen veriler kodlanmıştır. Kodlamada sıra no 1, 2, 3, öğretmen Ö şeklinde kodlanmıştır. Örneğin Ö1 kodlaması 1 numaralı öğretmen olarak açıklanabilir. Analiz sonucunda öğretmenlerin görüşleri belirli kategoriler altında gruplandırılmıştır. Kategorilere ait bulgular açıklandıktan sonra katılımcıların özgün ifadelerine yer verilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilen veriler, iki araştırmacı tarafından ayrı ayrı incelenmiş ve içerik çözümlemesi gerçekleştirilmiştir. Araştırmacılar görüşme formlarını birbirlerinden bağımsız olarak incelemiş ve kategoriler oluşturmuşlardır. Kodlamalar rastgele yapıldıktan sonra veriler Nvivo 11 programına yüklenmiş ve alt temalara ayrılmıştır. Ardından alt temaların özelliklerine göre temalar oluşturulmuştur. Elde edilen temalara ilişkin veriler tablolar haline getirilerek bulgular halinde sunulmuştur.

BULGULAR

Bilim ve Sanat Merkezleri'nde uygulanmakta olan İngilizce öğretim programının değerlendirilmesine ilişkin alt problemler tematik içerikli tablolar halinde sunulmuştur. Bulgular, öğretmenlere ait özgün ifadeler ile desteklenmiştir.

Kazanımlar

Katılımcıların BİLSEM'lerde uygulanmakta olan İngilizce öğretim programının kazanımlar boyutuna ait görüşlerine ilişkin bulgular Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Kazanımlar Boyutuna Yönelik Öğretmen Görüşlerinden Elde Edilen Temalar

Tema	Alt Tema	Görüş (f)	Katılımcılar
Kazanımlar	Öğrenci seviyelerine uygun olmaması	6	Ö3, Ö4, Ö7, Ö8, Ö11, Ö12
	Dil becerilerine yönelik olmaması	3	Ö6, Ö10, Ö11
	Dil bilgisi kazanımlarının yeterli olması	2	Ö4, Ö10
	Esnek olması	2	Ö4, Ö9
	Genel bir standardın olmaması	2	Ö1, Ö4
	Aşamalılık olmaması	1	Ö9

İngilizce programının kazanımlarına ilişkin bulgular incelendiğinde, çalışmaya katılan öğretmenlerin kazanım boyutunun güçlü yanları olarak dilbilgisi kazanımlarının yeterli olması ve programın esnek olması özelliklerini belirttikleri gözlemlenmektedir. Programın zayıf yönleri olarak; programı kazanımlarının öğrenci seviyesine uygun olmadığını 6, dil becerilerine yönelik olmamasını 3, kazanımlar genel bir standardın olmamasını 2, kazanımlar arasında aşamalılık özelliği olmadığını 1 katılımcı dile getirmiştir. Kazanımlara ilişkin öğretmen görüşleri aşağıda verilmiştir.

[Ö4] “Kazanımların güçlü yönü olarak, genel yabancı dil konularına yönelik kazanımların hemen hepsini bir şekilde içermesinden bahsedebilirim.”

[Ö9] “Esneklik olması güzel, fakat bir kitap takip etmek daha motive edici olabilir.”

[Ö3] “Kazanımlar özel yetenekli öğrenciler için çok yeterli gözükmemektedir. Kazanımlar özel yetenekli öğrencilerin bilgi düzeyi için yeterli gözükmemekle birlikte, üst düzey seviyeye çekilebilecek şekilde yerleştirilmiştir.”

[Ö6] “Zayıf yönleri 4 beceriye de ayrı ayrı kazanımlar yazılmamış olması.”

[Ö4] “Öncelikle bu kazanımların temel dil becerilerini ya da Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programını baz almamasını söyleyebilirim.”

[Ö9] “Kazanımları yeterli bulmuyorum. Programda bir aşamalılık olduğunu düşünmüyorum.”

İçerik

BİLSEM İngilizce öğretim programının içerik boyutuna ait katılımcı görüşlerine göre ortaya çıkan bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. İçerik Boyutuna Yönelik Öğretmen Görüşlerinden Elde Edilen Temalar

Tema	Alt Tema	Görüş (f)	Katılımcılar
İçerik	Öğrenci Seviyesine Uygun Olmaması	6	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6
	Disiplinler arası Olmaması	5	Ö1, Ö5, Ö6, Ö10, Ö11
	İlgi ve İhtiyaca Yönelik Olmaması	5	Ö4, Ö7, Ö8, Ö9, Ö12
	Dil becerilerine Eşit Yaklaşım	3	Ö1, Ö10, Ö11

Çalışmaya katılan öğretmenlerin programın içerik boyutuna ilişkin görüşleri incelendiğinde 6 öğretmenin içeriğin öğrenci seviyesine uygun olmadığı ile ilgili görüş belirtmiştir. Öğretmenlerden 5’i içeriğin disiplinlerarası

olmadığı özelliğini dile getirirken, 5 öğretmen ise içeriğin öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına yönelik olmadığını belirtmiştir. İçeriğin bütün dil becerilerini ele alması gerektiğini ise 3 öğretmenin ifade ettiği görülmektedir. Çalışmanın bu boyutuna ait alt temalara ilişkin örnekler aşağıdaki gibidir.

[Ö3] *“Fakat etkinliklerin bir kısmı ise seviyelerinin altında kalmaktadır. Etkinlikler çocukların bulunduğu programın gerektirdiği kazanımların verilebileceği şekilde zenginleştirilip farklılaştırılabilir.”*

[Ö6] *“Etkinlikler yaratıcılığı geliştirmiyor, hayatla bağlantılı değiller, disiplinler arası olmakta zayıf kalıyorlar.”*

[Ö7] *“Öğrenci ilgi alanlarına göre konu başlıkları belirlenebilir. Düzenlenecek anketler ile öğrencilerimizin fikirlerini değerlendirebiliriz.”*

[Ö1] *“Etkinliklerde birden fazla dil becerisine yer verilmesi sağlanabilir.”*

Öğrenme-öğretme Süreci

BİLSEM İngilizce öğretim programının öğrenme-öğretme süreci boyutuna ait katılımcı görüşlerine göre ortaya çıkan bulgular Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Öğrenme-Öğretme Sürecine Boyutuna Yönelik Öğretmen Görüşlerinden Elde Edilen Temalar

Tema	Alt Tema	Görüş (f)	Katılımcılar
Öğrenme-Öğretme Süreci	Proje Tabanlı	5	Ö3, Ö6, Ö7, Ö9, Ö11
	İletişimsel	5	Ö4, Ö5, Ö6, Ö10, Ö11
	Oyun Tabanlı	3	Ö3, Ö4, Ö9
	İçerik ve Dile Entegre Öğrenme (CLIL)	2	Ö6, Ö7
	Eklektik	1	Ö5
	Araştırma Tabanlı	1	Ö6
	Bütüncül Fiziksel Tepki Yaklaşımı (TPR)	1	Ö9
	Görsel Yöntem	1	Ö9
	Kavram Haritası	1	Ö9

Tablo 3 incelendiğinde BİLSEM’lerde görev yapan öğretmenlerin kullandıkları teknik ve yöntemler görülmektedir. Öğretmenler tarafından en çok kullanılan yöntemler proje tabanlı ve iletişimsel olarak görülmektedir. Her iki yöntem de 5’er öğretmen tarafından belirtilmiştir. Oyun tabanlı öğretim yöntemini kullandığını belirten öğretmen sayısı 3 iken, içerik ve dile entegre öğrenme (CLIL) yöntemini kullanan öğretmen sayısı 2’dir. Eklektik, araştırma tabanlı öğretim, bütüncül fiziksel tepki yaklaşımı (TPR), görsel yöntemler ve kavram haritası tekniğini kullandığını ifade eden öğretmen sayısı 1 olarak görülmektedir. Tabloda yer alan alt temalara ilişkin öğretmen görüşleri aşağıda verilmiştir.

[Ö11] *“En sık kullandığım yöntemler communicativelangteaching ve Project basedteachingmetodları denebilir.”*

[Ö4] *“Fakat genel olarak iletişimsel yöntemi ve eğitsel oyunları kullandığımı söyleyebilirim.”*

[Ö3] *“Proje ve oyun tabanlı öğrenme yöntemlerini kullanıyorum.”*

[Ö7] *“Proje ve teknoloji tabanlı öğrenme, CLIL”*

Ölçme ve Değerlendirme

Katılımcılar tarafından programın ölçme ve değerlendirme boyutuna ilişkin görüşlerine ait bulgular Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Ölçme ve Değerlendirme Boyutuna Yönelik Öğretmen Görüşlerinden Elde Edilen Temalar

Tema	Alt Tema	Görüş (f)	Katılımcılar
Ölçme ve Değerlendirme	Öz Değerlendirme	2	Ö1, Ö6
	Akran Değerlendirmesi	2	Ö2, Ö6
	Standart Ölçme Kriterleri	2	Ö3, Ö5
	Becerilere Uygun Ölçme Araçları	2	Ö9, Ö11
	Sonuç Odaklı Değerlendirme	1	Ö4

Tablo 4'te öğretmenlerin programın ölçme ve değerlendirme boyutuna ilişkin görüşlerinden yola çıkılarak oluşturulan alt temalar verilmiştir. Ölçe ve değerlendirme için öz değerlendirme, öğrencilerle birlikte değerlendirme, standart ölçme kriterleri ve becerilere uygun ölçme araçları ikiye öğretmen tarafından önerilmiştir. Sonuç odaklı değerlendirme ise 1 öğretmen tarafından dile getirilmiştir. Bu alt temalara ilişkin örnek ifadeler aşağıdaki gibidir.

[Ö11] *“Değerlendirme konusunda İngilizceye uygun 4 becerinin ayrı ayrı değerlendirildiği bir ölçek ihtiyacı olduğunu düşünüyorum.”*

[Ö1] *“Değerlendirme sürecinde öncelikle öğrencinin kendini değerlendirmesi, değerlendirme sonuçlarını muhafaza ederek kendi gelişim sürecini izlemesi esas olmalıdır.”*

[Ö6] *“Öğrencilerin kendini değerlendirdiği ve grup değerlendirmesi yaptığı dijital platformlar gerekmektedir.”*

[Ö3] *“Değerlendirme süreci için her program basamağına için standart ölçme kriterleri belirlenmelidir.”*

Öneri

Katılımcılar tarafından İngilizce öğretim programına ilişkin sunulan öneriler Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. İngilizce Öğretim Programı İle İlgili Öneriler Boyutuna Yönelik Öğretmen Görüşlerinden Elde Edilen Temalar

Tema	Alt Tema	Görüş (f)	Katılımcılar
Öneriler	İçeriğin Güncellenmesi	5	Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö10
	Kazanımların Güncellenmesi	4	Ö1, Ö2, Ö3, Ö10
	Standart Seviye Belirleme Kriterleri	3	Ö1, Ö5, Ö8
	Etkinlik Kitabının Güncellenmesi	2	Ö8, Ö9
	Değerlendirme Araçlarının Güncellenmesi	1	Ö2

BİLSEM İngilizce öğretim programına ilişkin önerilerin yer aldığı Tablo 5 incelendiğinde, içeriğin güncellenmesi önerisi 5 öğretmen tarafından ifade edilirken, 4 öğretmenin kazanımların güncellenmesi gerektiğini dile getirdikleri görülmektedir. Standart seviye belirleme kriterleri 3, etkinlik kitabının güncellenmesi 2 ve

değerlendirme araçlarının güncellenmesi ise 1 öğretmen tarafından belirtilmiştir. Alt temalara ilişkin örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

[Ö5] *“21 yy becerileri, gelişimsel ve nesil özellikleri baz alınarak hazırlanmış etkinliklerin artması gerektiği kanaatindeyim.”*

[Ö1] *“Uluslararası geçerliliği sahip standart kazanımlar baz alarak program güncellenmelidir.”*

[Ö2] *“Değerlendirmelerde artık klişe form doldurmanın ötesine çıkılması lazım.”*

[Ö8] *“Acilen etkinlik kitabı yenilenmeli ve sadece alt düzey değil, üst düzey öğrencilere de yönelik, özellikle araştırma, analiz ve sentez basamakları olan etkinlikler eklenmelidir.”*

TARTIŞMA ve SONUÇ

Çalışmada Bilim ve Sanat Merkez’lerinde uygulanmakta olan İngilizce programını, uygulayıcıları olan İngilizce öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olarak değerlendirmek amaçlanmıştır. İngilizce programı tüm boyutları ile ele alınmış ve öğretmenlerden programı kazanımlar, içerik, öğrenme-öğretme süreci ve ölçme-değerlendirme boyutlarına göre değerlendirmeleri istenmiştir.

Programın kazanımlar boyutuna ilişkin elde edilen bulgular incelendiğinde, öğretmenlerin kazanımları genel olarak olumsuz değerlendirdikleri görülmektedir. Olumlu olarak belirtilen özelliklerden biri dilbilgisi kazanımlarına yeterli sayıda yer verildiğidir. Programın kazanımları incelendiğinde genellikle dilbilgisi kazanımlarına dönük oluşturulduğu görülmektedir. Bir diğer olumlu özellik ise programın esnek olması olarak ifade edilmiştir. Uygulanan program çerçeve bir program olarak sunulduğundan, uygulayıcılar öğrencilerinin dil öğrenimi konusunda ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda hareket edebilmektedir. Ünal ve Özdemir (2008)’in yapmış olduğu çalışmada öğrencinin hazır bulunuşluğu başta olmak üzere öğrenciye göre eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi başarıyı olumlu yönde artırmaktadır.

Kazanımların zayıf yönleri olarak öğretmenler tarafından en fazla dile getirilen kazanımların öğrenci seviyelerine uygun olmamasıdır. Programda yer alan kazanımların dört dil becerisine yönelik olmadığı ve bu alanda yetersiz olduğu ortaya çıkmıştır. Özel yeteneklilerin yabancı dil öğreniminde karşılaştıkları güçlükleri inceleyen bir çalışmada (Yunus vd., 2013), öğrencilerin en çok konuşma becerisinde zorlandıkları ortaya konmuştur. Çalışmanın bulgularından yola çıkarak kazanımların belirlenme sürecinde öğrencilerin zorluk yaşadıkları beceriler göz önünde bulundurulabilir.

Öğretmenler tarafından dile getirilen kazanımların bir diğer zayıf yönü ise özel yetenekli öğrenciler için hazırlanmış kazanımların genel bir standarda sahip olmamasıdır. Kazanımların belirlenmesi süreci alan uzmanları tarafından yapılmamıştır ve bu nedenle kazanımlar yetersiz kalmaktadır. Bu bağlamda Avrupa Ortak Dilleri Çerçeve Programı incelenebilir ve bu konuda daha profesyonel çalışmalar yapılabilir.

Programın içerik boyutuna ait bulgular incelendiğinde öğretmenler tarafından en sık dile getirilen ifade, içeriğin

öğrenci seviyelerine uygun olmadığıdır. BİLSEM’lerde İngilizce derslerinde uygulanması için örnekler içeren etkinlik kitabı sunulmuştur. Öğretmenler, bu kitapta yer alan etkinliklerin yetersiz olduğunu ve etkinlik kazanımlarının öğrenci seviyelerine uygun şekilde yazılması gerektiğini ifade etmişlerdir.

İçeriğe ilişkin bulgular incelendiğinde, etkinliklerin disiplinler arası olma özelliği taşımadığı ortaya konulmuştur. Bununla birlikte, öğretmenler içeriğin öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına yönelik olmadığını belirtmişlerdir. Özel yetenekli öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını karşılayabilen bir programla daha başarılı sonuçlara ulaşılabilir. Nitekim üstün zekâlı öğrencilerin akademik ve zihinsel ihtiyaçlarına cevap veren bir İngilizce programının geliştirilmesini amaçlayan Sayı (2013), çalışmada bu amaca yönelik geliştirilen programın etkililiğinin sınamış ve programın öğrencilerin başarılarını, eleştirel düşünme düzeylerini ve yaratıcılıklarını anlamlı düzeyde arttırdığı gözlenmiştir.

Programın bir diğer boyutu olan öğrenme-öğretme sürecine ilişkin bulgular incelendiğinde, öğretmenlerin genellikle yöntem ve teknikler üzerinde durduğu görülmektedir. Çalışmaya katılan öğretmenler programın bu boyutunda dil öğreniminde kullanılan bütün yaklaşımların önerildiğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin öğretim süresinde en fazla kullandıkları teknikler sırasıyla; proje tabanlı, iletişimsel, oyun tabanlı, CLIL, kavram haritası olarak ortaya konmuştur. Özel yetenekli öğrencilere yabancı dil öğretiminde yöntem ve teknikler zenginleştirilebilir böylece farklı öğrenme stillerine hitap edilebilir. Literatürde çalışmanın bu bulgusunu destekleyecek araştırmalar mevcuttur. Ünal ve İlhan (2017)’nin yabancı dil öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri üzerine yapmış oldukları çalışmada öğretmenlerin yöntemleri çeşitlendirmesi üzerinde durulmaktadır. Okan ve Işınar (2009) çalışmalarında ise özel yetenekli öğrenciler için İngilizce öğretiminde farklı yöntem ve tekniklere başvurulması gerektiği sonucuna ulaşmışlardır. Okan ve Işınar (2009) çalışmalarında özel yetenekli öğrenciler için İngilizce öğretiminde farklı yöntem ve tekniklere başvurulması gerektiği sonucuna ulaşmışlardır. Ayrıca öğrenciler arasında hem rekabet hem de işbirliğini teşvik eden grup çalışması aktivitelerini ve bireysel uygulamaların ardından geleneksel dilbilgisi sunumlarının yerine, bu dili sınıfta konuşma ve kullanma fırsatlarını yaratmak gerekliliği ortaya konmuştur. Bir başka çalışmada Akçayoğlu, (2011) strateji temelli dil öğretimini özel yetenekli öğrenciler ile uygulamış ve özel yetenekli öğrencilerin dil öğrenme süreçlerini ortaya çıkarmakla kalmayıp aynı zamanda da strateji temelli dil öğretiminin etkili ve faydalı olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Ölçme ve değerlendirme boyutunda katılımcıların büyük çoğunluğu ölçme araçlarının yetersizliğinden söz etmişlerdir. Bununla birlikte bu yetersizlikten yola çıkarak çeşitli önerilerde bulunmuşlardır. Öneriler ifade edilme sıklığına dayalı olarak şu şekilde sıralanmıştır: becerilere uygun ölçme araçları, standart ölçme araçları, akran değerlendirmesi, öz değerlendirme ve sonuç odaklı değerlendirme. Ateş (2019) BİLSEM’lerde uygulanan ölçme ve değerlendirmenin öğrencilerin analiz etme ve değerlendirme gibi üst düzey bilişsel becerilerini ölçmediğini ve öğretmenlerin çoğunun ölçme ve değerlendirmeyi kesin olmayan bir süreç olarak görmeleri tespiti çalışmanın bu boyutuna ait bulgularla örtüşmektedir.

Çalışmaya katılan öğretmenlerden programın geneline ilişkin önerilerinin alındığı son sorudan elde edilen bulgular incelendiğinde öğretmenlerin çoğunluğunun programının içeriğinin güncellenmesi gerektiğini ifade ettiği görülmektedir. Önerilerin ifade edilme sıklığına göre ikinci sırada yer alan öneri ise kazanımların güncellenmesi olarak tespit edilmiştir. İngilizce programından daha verimli bir sonuç elde etmek için BİLSEM'e girmeye hak kazanan öğrencilerin genel bir seviye belirleme sınavına tabi tutularak, bunun sonucuna göre bulunduğu seviyeye göre dil eğitimi alması da yine öğretmenler tarafından sunulan bir başka öneri olmuştur. Öğretmenlere derslerde yapacakları etkinlikler için bir örnek temsil etmesi amacıyla sunulan etkinlik kitabının güncellenmesi de öğretmenlerin sunduğu öneriler arasında yer almıştır.

ÖNERİLER

Bilim ve Sanat Merkezleri'nde uygulanan İngilizce programının uygulayıcıları olan İngilizce öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda değerlendirildiği bu çalışmanın sonuçları göz önünde bulundurularak aşağıdaki öneriler sunulmuştur.

- Elde edilen sonuçlar incelendiğinde öğretmenlerin programın kazanım, içerik ve değerlendirme boyutlarında gözlemledikleri aksayan yönler olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda program bu boyutları ile ele alınabilir ve uzmanlar tarafından tespit edilen ihtiyaçlar doğrultusunda revize edilebilir.
- Özel yetenekli öğrencilerin, okullarında gördükleri İngilizce programı baz alınmadan ve öğrencinin sahip olduğu İngilizce yeterlilikleri göz önünde bulundurularak kazanımlar revize edilebilir. Kazanımlara uygun, zenginleştirilmiş ve böylece öğrencilerin sahip oldukları farklı ilgi alanlarına hitap edecek bir içerik çalışması yapılabilir. İçerik hazırlanırken öğretmenler tarafından programın zayıf yönü olarak ifade ettikleri disiplinler arası konu ve etkinliklere yer verilebilir.
- Programda yer alan değerlendirme araçlarının yetersiz olduğu ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin ve uzmanların görüşleri de alınarak farklı değerlendirme araçları sunulabilir.
- BİLSEM programları (Destek, BYF, ÖYG) arasındaki seviye farkı, Avrupa Ortak Dil Çerçeve Programı temel alınarak standartlaştırılabilir.

Bundan sonra yapılacak çalışmalar için;

- Bu çalışmada veriler nitel yöntem kullanılarak elde edilmiştir. Başka bir çalışmada nicel veri toplama araçları kullanılarak bir araştırma yapılabilir.
- Bu çalışmada programın uygulayıcıları olan İngilizce öğretmenlerinin görüşleri alınmıştır. Benzer bir araştırma öğrenci ve veli görüşleri alınarak yapılabilir.

ETİK METNİ

Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazarlara aittir. Çalışma 25.12.2020 tarih ve 2020/5 sayılı Etik Kurul İznine sahiptir.

Yazarların Katkı Oranı Beyanı: Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sağlamışlardır.

KAYNAKÇA

- Akarsu, F. (2004). Üstün zekâlı çocukların özellikleri. M. R. Şirin, A. Kulaksızoğlu & A. E. Bilgili (Ed.), *Üstün yetenekli çocuklar: Seçilmiş makaleler* (s. 111–126). Çocuk Vakfı Yayınları.
- Akçayoğlu, I. D. (2011). *Exploring the role of strategies-based language in struction in teaching English to young gifted learners* [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Çukurova Üniversitesi.
- Al-Khasawneh, F. M., & Al-Omari, M. A. (2015). Motivations towards learning English: The case of Jordanian gifted students. *International Journal of Education*, 7(2), 306-321. <https://doi.org/10.5296/ije.v7i2.7699>
- Ataman, A. (2003). Üstün yetenekli/zekâlı çocuk ile yaşamak. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim*, 4(40), 15-20.
- Ateş, H. (2019). *English language teachers' and learners' perceptions concerning assessment and evaluation processes in efl classrooms at Turkish Science And Arts Centers* [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Beşkardeş Günay, S. (2007). *Üstün zekâlı ve özel yetenekli öğrencilerin yabancı dil (İngilizce) öğretiminde metafor sisteminin uygulanması* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Afyon Kocatepe Üniversitesi.
- Bildiren, A. (2013). Üstün yetenekli öğrencilerin öğrenme stillerinin incelenmesi. *Üstün Yetenekliler Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi (UYAD)*, 1(1).
- Bulut, I. (2010). *Türkiye'de üstün zekâlı çocuklar örneğinde erken yaşta yabancı dil olarak İngilizce öğretimi* [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Chan, D. W. (2001). Characteristics and competencies of teachers of gifted learners: The Hong Kong teacher perspective. *Roeper Review*, 28(4), 197-202. <https://doi.org/10.1080/02783190109554098>
- Coleman, L. J., Micko, K. J., & Cross, T. L. (2015). Twenty-five years of research on the lived experience of being gifted in school: Capturing The Students' Voices. *Journal for the Education of the Gifted*, 38(4), 358-376. <https://doi.org/10.1177/0162353215607322>
- Çağlar, D. (2004). Üstün zekâlı çocukların özellikleri. M. R. Şirin, A. Kulaksızoğlu & A. E. Bilgili (Ed.), *Üstün yetenekli çocuklar: Seçilmiş makaleler* (s. 111–126). Çocuk Vakfı Yayınları.
- Glesne, C. (2012). *Nitel araştırmaya giriş*. A. Ersoy & P. Yalçınoglu (Çev. Ed.), Anı Yayıncılık.
- Güçlü, M. (2015). Türkiye'de 1950 ve 1980 yılları arasında süreli yayınlara yansıyan mesleki ve teknik öğretimle ilgili konuların değerlendirilmesi: Mesleki ve teknik öğretim dergisi örneği. *Turkish Studies*, 10(14), 363-386.
- Güçlü, M. & Şahan, A. (2019). Türkiye süreli yayınlara yansıyan yabancı dil eğitimi konulu araştırmalar (2014-2019), *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(66), 802-812.
- Güllühalı, E. I. (2019). *Üstün zekâlı ve yetenekli öğrencilerin İngilizce dersine yönelik duyuşsal özelliklerinin incelenmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Milli Eğitim Bakanlığı, (MEB). (2001). Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi. *Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi*. <http://tebligler.meb.gov.tr/>

- MEB (2013). *Özel yetenekli bireylerin eğitimi strateji ve uygulama kılavuzu*.
https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2013_11/25034903_zetyeteneklibireyleineitimstratejiveuygulamaklavuzu.pdf
- MEB (2018). *BİLSEM yönergesi*.
https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2016_10/07031350_bilsem_yonergesi.f
- Okan, Z. & Işpınar, D. (2009). Gifted students perceptions of learning English as a foreign language. *Educational Research and Reviews*, 4(4), 117-126. <https://doi.org/10.5897/ERR.9000179>
- Patton, M. Q. (1987). *How to use qualitative methods in evaluation* (No. 4). Sage.
- Renzulli, J.S. (1986). The three ring conception of giftedness: A developmental model for creative productivity. R.J. Stenberg & J.E. Davidson (Eds.), *Conceptions of Giftedness* (s. 52-74). Cambridge University Press. <http://dx.doi.org/10.1017/CBO9780511610455.015>
- Sayı, A. K. (2013). *Farklılaştırılmış yabancı dil öğretiminin üstün zekalı öğrencilerde erişkiye, eleştirel düşünmeye ve yaratıcılığa etkisi* [Yayımlanmış Doktora Tezi]. İstanbul üniversitesi.
- Trayer, M. (1991). Learning style differences: Gifted vs. regular language students. *Foreign Language Annals*, 24(5), 419-425. <https://doi.org/10.1111/j.1944-9720.1991.tb00488.x>
- Ünal, M. & İlhan, E. (2017). A case study on the problems and suggestions in foreign language teaching and learning at higher education. *Journal of Education and Training Studies*, 5(6), 64–72.
- Ünal, M. & Özdemir, M. Ç. (2008). Eğitim fakültelerinde ortak ders olarak okutulan yabancı dil derslerinde öğrencilerin bilişsel hazırbulunuşluk düzeylerinin akademik başarıya etkisi. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 13-22.
- Watters, J.J. & Diezmann, C.M. (2003). The gifted student in science: fulfilling potential. *Australian Science Teachers Journal*, 49(3), 46-53, Australian Science Teachers Association.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yunus, M. M., Kwan, L. S. L., & Noriah, M. I. (2012). Benefits of using web 2.0 technologies for English language learning: Gifted students' perception. In *proceedings of the 3rd International Conference on Arts and Culture (ICAC'12), Advances in Environment, Computational Chemistry and Bioscience* (pp. 385-390).